

dialogi

miesięcznik pedagogiczny

Nr 6(277)
czerwiec 2024
Szczecin
ISSN 2300-9691

BEZPIECZNE
WAKACJE

**DZIEŃ DZIECKA
W
PAŁACU
MŁODZIEŻY**

fot. Monika Wilczyńska

„Dialogi”

Miesięcznik Pedagogiczny
e-mail: portal@palac.szczecin.pl

OKŁADKA

Zdjęcie: Iwona Sarnicka

WYDAWCA:

Pałac Młodzieży.
Pomorskie Centrum Edukacji
w Szczecinie

REDAKCJA:

Redaktor naczelna: Ewa Karasińska
Redaktor techniczny: Iwona Sarnicka

ADRES:

al. Piastów 7
70-327 Szczecin
tel. 91 422 52 61 wew. 39
Strona internetowa:
[https://pe.szczecin.pl/
chapter_201347.asp](https://pe.szczecin.pl/chapter_201347.asp)

KOLEGIUM REDAKCYJNE:

Paweł Bartnik
Katarzyna Fenczak
Róża Czerniawska-Karcz
Wiesław Seidler

*Zastrzegamy sobie prawo
do skracania, opracowań,
redagowania i adiustacji tekstów oraz
zmiany ich tytułów.
Za treść ogłoszeń odpowiedzialności
nie ponosimy.*

Spis treści

Dzień Dziecka - fotorelacja	2
BEZPIECZNE WAKACJE	4
Wakacje... znów będą wakacje...	28
Jesteśmy gotowi zacząć wakacje	30
Gdy na karku głowę masz, to zasady bezpiecznego wypoczynku znasz	32
Bądźmy latem bezpieczni	34
Przedszkolaki wiedzą więcej	38
Bezpieczni w każdej sytuacji...	40
Wakacje z Kubusiem	44
RELAKS Z KSIĄŻKĄ	46
C.U.D. III Co Uszczęśliwia Dzieci?	48
Czas na refleksję o czasie	49
Uczeń ze specjalnymi potrzebami	52
PAŁAC W OGRODACH - fotorelacja	62

Akcja informacyjno-edukacyjna

www.msport.gov.pl/turystyka

BEZPIECZNA WODA

Zasady bezpiecznego zachowania nad wodą, w wodzie i na wodzie

Egzemplarz BEZPŁATNY

Ministerstwo Sportu i Turystyki

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Ministerstwo Zdrowia

CO ZABRAĆ ZE SOBĄ NAD WODĘ?

- ◆ strój kąpielowy
- ◆ ręcznik
- ◆ czepek - obowiązkowo jeśli korzystamy z basenu
- ◆ okulary do pływania i klapki
- ◆ ubranie na zmianę

- ◆ nakrycie głowy
- ◆ sprzęt asekuracyjny dla początkujących, np. koło ratunkowe, deskę do pływania, rękawki
- ◆ krem lub olejek z filtrem do opalania
- ◆ wodę do picia i jedzenie

Przed korzystaniem z kąpieli,
koniecznie zapoznaj się
z regulaminem
obowiązującym
na danym akwencie

**Wykonuj polecenia
Ratownika Wodnego**

PAMIĘTAJ!

- ◆ kąp się tylko w miejscach strzeżonych przez ratowników wodnych
- ◆ stosuj się do regulaminu kąpieliska i poleceń ratowników wodnych

- ◆ nie zakłócaj wypoczynku i kąpeli innych osób

- ◆ nie hałasuj

- ◆ nie zaśmiecaj terenu

- ◆ nie wszczynaj fałszywych alarmów

- ◆ nie skacz do nieznannej i płytkiej wody

- ◆ nie kąp się sam

- ◆ korzystaj z urządzeń oraz sprzętu pływającego znajdujących się na terenie kąpieliska lub basenu zgodnie z regulaminem
- ◆ woda, nawet ta pozornie najspokojniejsza, może nagle stać się groźnym, niebezpiecznym żywiołem
- ◆ zdecydowana większość utonięć jest rezultatem lekkomyślności i brawury ludzi

GDZIE WOLNO SIĘ KĄPAĆ

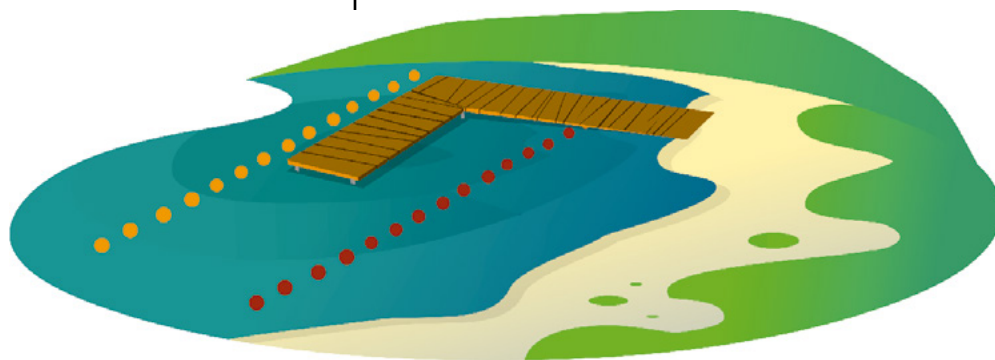
- ◆ strefa dla nieumiejących pływać oznaczona jest bojami koloru czerwonego

Głębokość wody wynosi w tym miejscu do 120 cm.

- ◆ za tą strefą znajduje się „pas bezpieczeństwa” szerokości 5 m o maksymalnej głębokości do 130 cm

- ◆ za strefą dla nieumiejących pływać znajduje się strefa dla umiejących pływać, oznaczona bojami koloru żółtego, o maksymalnej głębokości do 4 m

Z tej strefy korzystają jedynie dobrzy pływacy.

Nie wyplływaj poza kąpielisko !!!

GDZIE NIE NALEŻY SIĘ KĄPAĆ

- ◆ w miejscach niestrzeżonych przez ratowników wodnych
 - ◆ przy falochronach
- ◆ przy zaporach wodnych i mostach
 - ◆ w stawach hodowlanych i basenach przeciwpożarowych

- ◆ w pobliżu kanałów ściekowych
 - ◆ na trasach żeglugowych, w portach i przystaniach wodnych
 - ◆ w miejscach o bagnistym dnie i nieuregulowanych wysokich brzegach

KIEDY SIĘ KĄPAĆ

- ◆ gdy woda ma powyżej 18°C, najlepsza temperatura to 22 – 25°C
- ◆ gdy jesteś wypoczęty - między kolejnymi kąpielami rób dłuższe przerwy na wypoczynek
- ◆ gdy ratownik wodny wywiesza białą flagę

PAMIĘTAJ !!!

Dzieci poniżej 7 roku życia korzystają z kąpeli, tylko pod opieką rodziców lub opiekunów.

Nie wchodź do wody sam i bez asekuracji.

PRZED ROZPOCZĘCIEM KĄPIELI

- ◆ wykonaj kilka podstawowych ćwiczeń np. skłony, przysiady, pompki

PAMIĘTAJ !!!

W wodzie zanurzaj się stopniowo.
Nie skacz do wody.

- ◆ schłódź wodą twarz, kark oraz okolice klatki piersiowej

KIEDY NIE NALEŻY WCHODZIĆ DO WODY

- ◆ gdy wywieszona jest czerwona flaga
- ◆ gdy jesteś zmęczony lub źle się czujesz
 - ◆ gdy jest ci zimno
 - ◆ po dłuższym przebywaniu na słońcu
- ◆ po zjedzeniu obfitego posiłku lub, gdy jesteś głodny
- ◆ kiedy woda ma temperaturę poniżej 14°C
 - ◆ po zmroku, późnym wieczorem
 - ◆ gdy nadchodzi burza
 - ◆ gdy fala przekracza 70 cm
 - ◆ gdy występują silne prądy

PAMIĘTAJ !!!

Wywieszona na maszcie **czerwona flaga**, oznacza bezwzględny zakaz kąpieli

KIEDY NALEŻY SZYBKO WYJŚĆ Z WODY

- ◆ kiedy ratownik wodny wzywa do wyjścia z wody lub wywiesza czerwoną flagę
 - ◆ gdy jest ci zimno i masz dreszcze
 - ◆ zawsze, gdy odczuwasz zmęczenie lub doznałeś skurczu mięśni
- ◆ gdy nastąpiło nagłe pogorszenie pogody

PAMIĘTAJ !!!

Wykonuj polecenia
ratownika wodnego

BEZPIECZNE OPALANIE

- ◆ przed opalaniem zabezpiecz skórę kremem lub olejkami z filtrem
- ◆ korzystaj z przykrycia głowy i okularów przeciwsłonecznych
- ◆ staraj się opalać w ruchu, np. grając w piłkę lub pływając
- ◆ jeśli opalasz się po raz pierwszy skróć czas przebywania na słońcu do minimum
- ◆ nie opalaj się w godzinach szczególnie silnego nasłonecznienia – w południe
 - ◆ pij dużo płynów

- ◆ po kąpieli słonecznej a przed wejściem do wody schłodź ciało wodą
- ◆ nie plażuj na wydmach i na pomostach

JAK POMÓC SOBIE SAMEMU

- ◆ **wychłodzenie**
wykonaj kilka prostych ćwiczeń gimnastycznych, załóż suche ubranie

- ◆ **przegrzanie**
skorzystaj z chłodnego natrysku, jeśli go nie ma schłódź wodą kark, klatkę piersiową i głowę, przenieś się w zacienione miejsce, pij dużo płynów
- ◆ **wyczerpanie sił** – połóż się na wodzie na plecach, oddychaj miarowo. Staraj się zachować spokój. Poproś o pomoc współuczestników kąpieli.

JAK POMÓC SOBIE SAMEMU

◆ skurcze mięśni

przyjmij wygodną pozycję, staraj się rozciągnąć mięsień i rozmasować bolące miejsce

◆ **zachłyśnięcie wodą** - utrzymuj twarz nad powierzchnią wody w pochyleniu ciała do przodu, staraj się opanować kaszel i wyrównać oddech. Jak najszybciej wyjdź z wody i odpocznij.

◆ **zaplątanie w wodorosty** - spokojnie połóż się na wodzie na plecach i staraj się, unikając gwałtownych ruchów, usunąć wodorosty. Pamiętaj aby utrzymywać jak najbardziej poziomą pozycję ciała.

Pływaku młody

**NIGDY
NIE SKACZ
NA GŁOWĘ
do nieznannej wody**

ZDROWIE masz jedno !!!

Lekkomyślność i brawura
mogą prowadzić do tragedii !!!

PIERWSZA POMOC W PRZYPADKU OMDLENIA

- ◆ ułożyć poszkodowanego na plecach z nogami lekko uniesionymi do góry
- ◆ umożliwić poszkodowanemu swobodny dostęp świeżego powietrza

- ◆ stosować zimne okłady na głowę
- ◆ podawać chłodne napoje
- ◆ powiadomić o zdarzeniu ratownika wodnego lub odpowiednie służby (999, 998, 997, 112)

KORZYSTANIE ZE SPRZĘTU PŁYWAJĄCEGO

- ◆ korzystaj tylko ze sprawnego sprzętu wodnego
- ◆ zawsze zakładaj kamizelkę ratunkową

- ◆ unikaj akwenów na których występują liczne przeszkody wodne, ostre kamienie, zwalone pnie drzew itp...

- ◆ po zakończonym pływaniu na sprzęcie wodnym, przycumuj go i umyj

WZORY ZNAKÓW

I. Znaki zakazu

Kąpiel
zabroniona

Kąpiel zabroniona
- szlak żeglowny

Kąpiel zabroniona
- most

Kąpiel zabroniona
- spiętrzenie wody

Kąpiel zabroniona
- woda skażona

Kąpiel zabroniona
- woda pitna

Kąpiel zabroniona
- hodowla ryb

skakanie do wody
zabronione

UWAGA

Nie wolno kąpać się
w portach, na przystani,
przy zaporach,
w ujęciach
wody pitnej,
stawach hodowlanych
czy basenach
przeciwpożarowych

WZORY ZNAKÓW

III. Znaki informacyjne

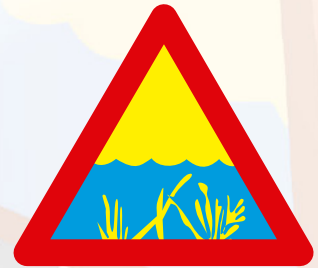
skały podwodne

zimna woda

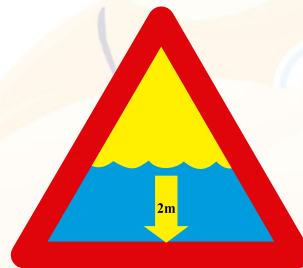
pale

wodorosty

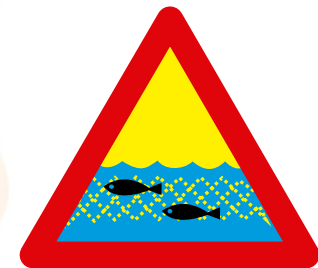
wiry

niebezpieczna
głębokość wody

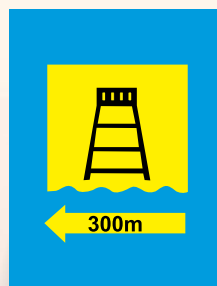
kamieniste dno

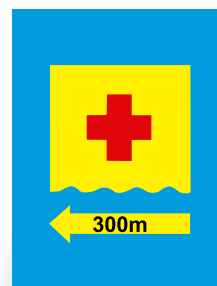
sieci rybackie

nagły uskok

plaża strzeżona

punkt medyczny

telefon

II. Znaki nakazu

nakaz zakładania
kamizelek ratunkowych

nakaz ustawicznego
nadzoru nad dziećmi

NUMERY TELEFONÓW ALARMOWYCH

EUROPEJSKI
numer alarmowy

112

Pogotowie Ratunkowe 999
Straż Pożarna 998
Policja 997

ZASADY WZYWANIA POMOCY

- ◆ przedstaw się
- ◆ podaj numer telefonu, z którego dzwonisz
 - ◆ podaj adres miejsca w którym się znajdujesz oraz punkty charakterystyczne
 - ◆ opisz przebieg wypadku
 - ◆ opisz stan i liczbę ofiar wypadku
- ◆ poczekaj aż dyżurny zada Ci wszystkie niezbędne pytania i zakończy rozmowę

Nigdy nie przerywaj rozmowy pierwszy!

**BEZPIECZNA
WODA**

Pamiętaj!

**Wchodząc na zamrożony
zbiornik wodny
zawsze ryzykujesz!**

**Tylko dobrze zorganizowane i nadzorowane
lodowisko gwarantuje bezpieczną zabawę**

Gdy lód się pod tobą załamie

PAMIĘTAJ

- zachowaj spokój
- unikaj gwałtownych ruchów
- za wszelką cenę staraj się nie wpłynąć pod lód – to szczególnie ważne w przypadku zamrzniętych wód płynących: rzek i kanałów o silnym nurcie
- rozłóż szeroko ręce, zwiększając kontakt z pokrywą lodową
- staraj się wydostać z wody, ostrożnie podciągając się na rękach
- w lodowatej wodzie możesz przebywać jedynie kilka minut – dłuższa kąpiel grozi nadmiernym wychłodzeniem organizmu
- gdy wydostaniesz się na powierzchnię lodu, poruszaj się w kierunku brzegu w pozycji leżącej tak, aby zmniejszyć nacisk na lód
- cały czas staraj się wzywać pomoc

**BEZPIECZNA
WODA**

Akcja informacyjno-edukacyjna

- ▶ **Ministerstwo Sportu i Turystyki**
www.msport.gov.pl
- ▶ **Ministerstwo Edukacji Narodowej**
www.wypoczynek.men.gov.pl
- ▶ **Ministerstwo Zdrowia**
www.mz.gov.pl
- ▶ **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**
www.mswia.gov.pl
- ▶ **Komenda Główna Policji**
www.policja.pl
- ▶ **Centrum Turystyki Wodnej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego**
www.polskieszlakiwodne.pl

WAKACJE... ZNÓW BĘDĄ WAKACJE...

**podśpiewują wszyscy uczniowie.
Zanim jednak odbiorą upragnione świadectwo i wybrzmie ostatni w tym roku szkolnym dzwonek należy zadbać o bezpieczeństwo.**

Rok szkolny upłynął nieubłaganie. Co roku, zadajemy sobie pytanie: Jak przygotować naszych uczniów do letniego wypoczynku, tak, aby był on bezpieczny? Ruszamy więc z pomysłami, by jak najbardziej atrakcyjnie przeprowadzić takie zajęcia.

Pracując z młodszymi dziećmi zdajemy sobie sprawę z tego, że takie zajęcia muszą być atrakcyjne. W świetlicy i podczas lekcji wychowawczych prowadzimy je na najróżniejsze sposoby – od rozmów kierowanych, oglądania i omawiania filmów edukacyjnych, robienie prac plastycznych, plakatów, gazetek oraz poprzez zapraszanie gości tj. policja, pogotowie ratunkowe. Tak wyposażamy naszych podopiecznych w porządną dawkę wiedzy na temat bezpiecznego wypoczynku.

W tym roku szkolnym w CMS pogłęбилиśmy ten temat podczas festynu rodzinnego pod hasłem „Bezpieczne wakacje” przy udziale Rady Rodziców. Wśród go-

ści, którzy współtworzyli z nami to wydarzenie znaleźli się: ratownicy WOPR, szkolący wszystkich obecnych w zakresie profilaktyki bezpieczeństwa nad wodą i pierwszej pomocy przy udziale Pana Macieja Stopy i Małgorzaty Wicher-Ostrowskiej, gdzie a nasi wspaniali uczniowie poprowadzili zajęcia z pierwszej pomocy ucząc chętnych opatrywania ran i czynności ratowniczych na fantomie. Pani Anna Czycz z firmy Fiellmann, przeprowadzała przesiewowe badania wzroku oraz serwis okularów. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna uczyła samobadania piersi i uświadomiły, jak wygląda świat widziany przez narkogogle i alkogogle. Ratownicy z Pogotowia ratunkowego umożliwili zwiedzenie wnętrza karetki, a Pani Małgorzata Lisiecka, przedstawicielka Spondylusa, udzielała porad z zakresu dietytyki i rehabilitacji. Podczas festynu nie zabrakło domowych wypieków i zdrowych soków z Thermomixa.

Nauczyciele zadbali o dobrą i bezpieczną zabawę. Zawodnicy BKS Skorpion pod opieką trenera Marcina Stankiewicza, zademonstrowali elementy samoobrony oraz przeprowadzili otwarty trening boks, a piłkarze i piłkarki Pogoni Szczecin rozegrali z naszymi uczniami mecz pokazowy.

Dostarczenie wiedzy w takiej formie musi zaowocować bezpiecznymi i udanymi wakacjami dla naszych uczniów, czego z całego serca im życzymy.

**Paulina Adamska
wychowawca świetlicy,
Katarzyna Jędrzejczak
nauczycielka j. polskiego**

JESTEŚMY GOTOWI ZACZAĆ WAKACJE

Pragniemy przybliżyć Państwu temat bezpieczeństwa podczas wakacji, które zbliżają się wielkimi krokami. Wychowankowie Przedszkola Publicznego Nr5 „Magnolia” przez cały rok przygotowawali się na ten magiczny czas. Dzieci z ciekawością i radością poznawały zasady, którymi powinny się kierować. Jak już wiemy wakacje to beztrocki czas odpoczynku, dlatego w tym czasie szczególnie powinniśmy zadbać o bezpieczeństwo dzieci, nasze i innych. W związku z tym przeprowadziliśmy w naszej placówce szereg spotkań z wykwalifikowanymi specjalistami. Odwiedzili nas funkcjonariusze Policji, którzy poprzez pogadankę tematyczną wprowadzili dzieci w temat bezpieczeństwa. Dzieci dowiedziały się jakie zagrożenia mogą ich spotkać podczas wakacji. Wspólnie utrwaliłiśmy wiedzę o tym jak m. in. bezpiecznie poruszać się na drodze, przypomnieliśmy zasadę sygnalizatora świetlnego, powtórzyliśmy numery alarmowe, dowiedzieliśmy się jaką pozycję przyjąć w przypadku ataku groźnego czworonoga, zwróciliśmy również uwagę na wzmożoną czujność w stosunku do osób nieznanym. Gra opisująca rozwiązania, które możemy zastosować w niebezpiecznych sytuacjach

dopełniła naszą wiedzę.

Gościliśmy również Ratownika Medycznego z Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. Mogliśmy wcielić się w małych ratowników, sprawdzić co kryje się w torbie ratownika, przykleić plasterki, okryć się kocem ratunkowym, oraz użyć stetoskopu do badań kolegów i koleżanek. Warsztaty pokazały nam jak prawidłowo udzielić pierwszej pomocy. Ponadto odświeżyliśmy wiedzę z zakresu pomocy w nagłych przypadkach.

Odwiedzaliśmy także Państwową Straż Pożarną, zgłębiliśmy wiedzę o specyfice pracy strażaka, poznaliśmy wyposażenie wozu strażackiego, mogliśmy zobaczyć i dotknąć sprzętu pożarniczego potrzebnego w czasie akcji ratunkowej. Strażacy zademonstrowali nam jak szybko muszą działać podczas próbnego alarmu.

Wyżej wymienione pouczające lekcje pokazały nam jak bezpiecznie spędzić czas na placu zabaw, nad wodą, w lesie, czy w górach. Dzieci mogą wyciągać z szafy plecaki i walizki, zgodnie możemy powiedzieć głośno że jesteśmy gotowi zacząć wakacje!

GDY NA KARKU GŁOWĘ MASZ, TO ZASADY BEZPIECZNEGO WYPOCZYNKU ZNASZ

Po dziesięciu miesiącach ciężkiej pracy nadchodzi tak wyczekiwany przez wszystkie dzieci i młodzież czas – Wakacje. Upragnione wakacje to dla dzieci czas zabawy i nowych przeżyć. Jednak korzystając z czasu wolnego nie można zapominać o bezpieczeństwie własnym i innych. Dlatego każdy z nas czy to dziecko, czy dorosły musi zwracać uwagę na różne zagrożenia podczas wakacyjnego wypoczynku, aby po jego zakończeniu pozostały tylko dobre wspomnienia. Aby wakacje były tylko miłym wspomnieniem dla naszych przedszkolaków rozmawiamy z nimi o zasadach bezpieczeństwa podczas wakacji w górach, nad morzem, jeziorem, rzeką, w kontaktach z obcą osobą czy groźnym zwierzęciem.

W Przedszkolu Publicznym Nr 8 przedszkolaki codziennie przez swoje panie są wdrażane do przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas zabaw zarówno w sali jak i na terenie ogrodu przedszkolnego. Rozmowa z dzieć-

mi o bezpieczeństwie jest konieczna zawsze, a zwłaszcza w okresie letniego czy zimowego wypoczynku. W okresie wiosenno-letnim można zauważyć, że dzieci bardzo chętnie spędzają aktywnie swój wolny czas na świeżym powietrzu jeżdżąc na rowerze, hulajnodze czy rolnkach. W maju nasze przedszkolaki chętnie wzięły udział w akcji „Rowerem do przedszkola” zorganizowanej w naszej placówce. Jako nauczyciele wychowania przedszkolnego wiemy, że warto jak najczęściej powtarzać podstawowe zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego w szczególności z dziećmi poruszającymi się na rowerach czy hulajnogach.

W ramach naszej akcji „Rowerem do przedszkola” Policjanci z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Szczecinie przeprowadzili dla naszych przedszkolaków mini kartę rowerową w przedszkolu. Jednak za nim przedszkolaki przystąpili do egzaminu na kartę rowerową, została przeprowadzona prelekcja na temat jazdy na rowerze czy hulajnodze, powtórzono podstawowe przepisy ruchu drogowego, znaki drogowe oraz niezbędne wyposażenie roweru. Kolejnym etapem było pokonanie miasteczka rowerowego z którym nasze przedszkolaki nie miały większego problemu. Wszystkie dzieci, które przystąpiły do egzaminu na minikartę rowerową uzyskały wynik pozytywny.

mgr Marta Wiśniewska

BĄDŹMY LATEM BEZPIECZNI

Lato to czas, kiedy dzieci i dorośli z niecierpliwością czekają na wakacje pełne przygód, radości i zasłużonego odpoczynku. Jednak, aby te chwile były bezpieczne, niezwykle ważna jest profilaktyka. Dzieci od najmłodszych lat powinny być wprowadzane w zasady bezpiecznego wypoczynku. Zaczynając od podstawowych zasad dotyczących higieny, mając na uwadze ważność naszego zdrowia i życia przedszkole ogrywa kluczową rolę w przygotowaniu najmłodszych na wakacyjne wyjazdy, ponieważ jest miejscem, w którym dzieci spędzają dużo czasu. Tam też małymi kroczkami uczą się zasad funkcjonowania w społeczeństwie, w grupie, co- obok domu rodzinnego- stanowi źródło odpowiedniego zachowania/ reagowania w sytuacjach zagrożenia. Jak zatem skutecznie przekazać dzieciom wiedzę na temat bezpiecznego wypoczynku?

Wiedząc jak ważnym jest temat bezpiecznego wypoczynku, nauczyciele z Przedszkola Publicznego Nr 46 przeprowadzili szereg działań przygotowujących dzieci do odpoczynku. Najbardziej efektywną metodą przekazywania wiedzy jest edukacja przez zabawę. Zorganizowane gry i zabawy tematyczne pozwoliły dzieciom przyswoić zasady bezpieczeństwa w sposób naturalny i przyjemny. Zadaniem dzieci było wcielić się w rolę ratowników, turystów, a nawet przewodników. Zapoznane zostały z piosenkami i rymowanymi o tematyce bezpieczeństwa, by łatwo i przyjemnie zapamiętać zasady, śpiewając je w grupie. Codzienne doświadczanie życia rozwi-

ja w każdym z nas niezbędne umiejętności potrzebne do przetrwania. Ten bagaż, który możemy zaoferować najmłodszym staramy się uzupełniać każdego dnia poprzez ustne przekazy, filmy edukacyjne, prezentowanie różnorodnej grafiki, spotkania z ekspertami, praktyczne ćwiczenia oraz wyjazdy poza teren przedszkola.

Doskonałym kompendium wiedzy jest książka. Książka pachnąca kartką, ciesząca oko kolorem i ilustracją. Książka niosąca przekaz doskonały, który uosabia rzeczywistość, który pozwala dzieciom wcielić się w role bohaterów. I tu chciałybyśmy napomnieć o cudownej pozycji niosącej tytuł „Gdy Pola się zgubi”. To wspaniała książka dla dzieci, która opowiada o przygodach małej dziewczynki o imieniu Pola, która bardzo często się gubi. Rodzice, aby zapobiec kolejnej takiej sytuacji tworzą kodeks, którym dziewczynka musi się kierować. Książka jest pełna przygód, zwrotów akcji i niespodziewanych zdarzeń, co sprawia, że jest ona bardzo interesująca i wciągająca. Wielu rodziców przed

wyjazdem z dziećmi na wakacje zapomina porozmawiać o kluczowej kwestii: bezpieczeństwie. Czyli jak powinno zachować się dziecko jeśli straci z oczu swoich rodziców. Dworce kolejowe, przystanki autobusowe czy lotniska to tylko kilka miejsc, gdzie łatwo się zgubić. Już sama myśl o zgubieniu dziecka wywołuje dreszcze strachu. Dlatego bardzo polecamy tę lekturę!!!

Bardzo pomocnym był udział w programie „Z KICIAŁ KOCIAŁ MALUCHY ZMIENIAJĄ

SIĘ W ZUCHY”, który pozwolił dzieciom na poznanie zasad bezpieczeństwa w życiu codziennym, m. in. jak prawidłowo przechodzić przez jezdnię i, że policjantowi można zaufać. Grupa Żabki gościła jednego z rodziców, który wykonuje ten zawód. Miały okazję przyrzeć się z bliska jak wygląda mundur i dowiedziały się jakie ważne zadania pełni funkcjonariusz. A także, że po powrocie do domu jest zwykłym człowiekiem, synem, tatą, zdejmuje mundur i spędza czas z rodziną. Literatura ukazuje również rozwiązania jak reagować w czasie burzy, gdzie należy się schować i dlaczego nie można np. pod drzewem. Tematów do rozmów i zabaw, w których poruszano temat bezpieczeństwa było bez liku: bezpieczne zabawy na śniegu, ostrożność w czasie gotowania, sprzątnięcia, jak się zachować w pociągu oraz co zabrać na plażę i jak zadbać o swoje ciało.

Kontynuując ten temat, temat dbałości o ciało, o nas nadmienimy, iż nasze przedszkole odwiedził ratownik medyczny. Dzieci edukowały się z zakresu udzielania pierwszej pomocy, spraw-

dzały oddech, uciskały klatkę piersiową, układały poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej. Towarzyszyło im mnóstwo wrażeń i emocji, a także ekscytacja, której wynikiem są nabyte umiejętności i wiedza. Takie spotkania stanowią naukę i przypomnienie wiadomości również dla nauczycieli. Ratownik wskazał dzieciom doskonałe metody na zapamiętanie numeru alarmowego 112, mianowicie: 1= palec wskazujący usta, 1= palec wskazujący nos, 2= dwa palce wskazujące oczy. Numer pogotowia dzieci zapamiętały dzięki uniesieniu rąk do góry i opuszczaniu ich na słowa: dziewięć, dziewięć, dziewięć. Spotkanie było fascynujące, ponieważ energia ratownika wprowadziła wszystkich jego uczestników w niesamowity stan skupienia i ciekawości.

Gościliśmy również w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej nr 3 Państwowej Straży Pożarnej przy ulicy Klonowica w Szczecinie. Strażacy przeprowadzili zajęcia edukacyjne i pokazali nam jak wygląda szybkie przygotowanie do wyjazdu- zadzwonił alarm, ratownicy zjechali po ześlizgu na dół, nałożyli ubrania bojowe i hełmy, po czym w mgnieniu oka udali się do wozu. Zrobiło to na nas ogromne wrażenie, dźwięk syren i obecność w tym miejscu czyniła nas niemal uczestnikami tej akcji i była niezwykle ciekawym przeżyciem. Później, dzieci zajrzały do wozu i dowiedziały się jaki sprzęt tam się znajduje i do czego słu-

ży. Dodatkową atrakcją dla dzieci było przewracanie pachotka za pomocą kierowanego z węża strumienia wody. Nawiązując do numerów alarmowych w grupie Mrówek odbyło się spotkanie z rodzicami, którzy są operatorami numerów alarmowych. Przeprowadzili prelekcję, która utrwaliła dzieciom wiedzę zdobytą w przedszkolu.

Nie da się pominąć aspektu bezpieczeństwa w czasie, który spędzamy w sali, przed wyjściem na podwórko i podczas pobytu na nim, a także przed spacerami, wyjściami i wyjazdami poza teren placówki. Nie pomijamy rozmów związanych z zachowaniem się w lesie, na terenie zielonym do czego wspaniałą okazją był czas spędzony w ogrodzie sensorycznym- „Zielona Przystań w Płoni”. Dzieci korzystały tam z dostępnych sprzętów terenowych, karmiły zwierzęta, obcowały z naturą.

Uczestniczyły również w przedstawieniach teatralnych, wśród których zabraknąć nie mogło i takich mieszczących się w omawianej tematyce.

Teatrzyk Pana Muchy wystąpił ze spektaklem pt. „Bezpieczne zabawy z wodą”, którego fabuła toczyła się wokół chłopca, który nie słuchał taty i był nieostrożny. Doprowadziło go to spotkania ze strasznym piratem... historię puentuje ratownik WOPR tłumacząc wszelkie zasady obowiązujące nad wodą.

I wydawałoby się, że to takie oczywiste, ale bywają sytuacje, w których dzieci znajdują się po raz pierwszy, wtedy właśnie poprzez doświadczenie uczą się najefektywniej. Niemniej jednak bycie prekursorem stanowi dla nas-uczycieli ogromną satysfakcję, kiedy możemy być przykładem, za którym idą dzieci.

Bezpieczne wakacje dla przedszkolaków wymagają odpowiedniego przygotowania i czujności ze strony dorosłych. Wybierając odpowiednie miejsce, dbając o bezpieczeństwo na plaży, w mieście i w górach oraz edukując dzieci na temat zagrożeń, można zapewnić im wakacje pełne radości i niezapomnianych wspomnień. Przestrzeganie tych zasad to pewność, że przedszkolaki spędzą ten czas w zdrowiu.

Autorki tekstu:
mgr Magdalena Zych
mgr Jolanta Gałaszewska

PRZEDSZKOLAKI WIEDZĄ WIĘCEJ

Nasze przedszkole to placówka, która przez cały rok dba o znajomość zasad bezpieczeństwa przedszkolaków. Cyklicznie organizowane są spotkania z policjantami, ratownikami medycznymi czy strażakami, aby poruszyć najważniejsze kwestie związane z bezpieczeństwem, szczególnie w czasie wolnym od nauki. Jednakże czerwiec i zbliżające się wakacje są idealnym czasem na przypomnienie zasad bezpiecznego wypoczynku czy to nad wodą, czy w górach, czy podczas innych wakacyjnych aktywności.

12 czerwca br. odwiedził nas strażak Państwowej Straży Pożarnej, młodszy aspirant Bartłomiej Czarnof, który z wykształcenia jest także ratownikiem. Przybliżył naszym dzieciom pracę strażaka i wygłosił pogadankę na temat bezpiecznego wypoczynku. W trakcie spotkania uczniowie dowiedzieli się, jak bezpiecznie zachowywać się podczas nadchodzących wolnych dni. Dzieci dowiedziały się jakie zagrożenia mogą ich spotkać podczas wakacji. Wspólnie przypomnieli sobie, jak bezpiecznie poruszać się po drodze oraz spędzać czas wolny na placu zabaw, nad wodą, w lesie, czy w górach.

Nasze przedszkolaki doskonale znają numer alarmowy, wiedzą w jakich sytuacjach należy go używać, a także znają podstawy udzielenia pierwszej pomocy. Są świadome tego, że jeśli korzystają z uroków basenu, jeziora czy morza, muszą to robić pod okiem dorosłego, najlepiej swojego rodzica. Dzieci wiedzą też jak ważne jest używanie ochraniaczy i kasków podczas jazdy rowerem czy na rolkach oraz używanie sprzętów

wodnych, takich jak koła czy rękawki. Doskonale zdają sobie sprawę z tego, iż kąpiele dozwolone są tylko w miejscach wyznaczonych, których strzegą ratownicy wodni, a podczas górskich wycieczek należy trzymać się wyznaczonych szlaków.

Bezpieczeństwo jest ważne w każdym czasie, jednak w okresie wakacyjnym najczęściej dochodzi do prawdziwych nieszczęść dlatego starsze dzieci z naszej placówki uczą się na pamięć numeru telefonu do swoich rodziców, aby w trudnej sytuacji móc z niego skorzystać. Wakacje to bez troski czas odpoczynku i relaksu, dlatego w tym czasie, w szczególny sposób wspólnie zadbajmy o bezpieczeństwo swoje i innych.

Życzymy udanych wakacji!

Dominika Siepka
Nauczyciel wychowania przedszkolnego w PP 53

BEZPIECZNI W KAŻDEJ SYTUACJI, TAKŻE PODCZAS WAKACJI

Współczesny świat przynosi coraz więcej zagrożeń, na które w dużej mierze narażone są małe dzieci. Prawie każdego dnia docierają do nas wiadomości o dziecku skrzywdzonym, pogryzionym przez psa, zaginionym, czy dziecku, które było ofiarą różnego rodzaju wypadków. Jak można tego wszystkiego uniknąć lub przynajmniej ograniczyć? Już od najmłodszych lat należy podejmować różne działania, aby dzieci czuły się bezpiecznie. Potrzeba bezpieczeństwa jest jedną z najistotniejszych potrzeb w życiu człowieka. Bez możliwości jej zaspokojenia nie można mówić ani o prawidłowym funkcjonowaniu w otaczającym świecie, ani o zdrowiu psychicznym. Bezpieczeństwo określane jest jako zespół warunków zapewniających wyeliminowanie lub maksymalne ograniczenie zajścia zdarzenia, którego skutki będą miały ujemny wpływ na organizm dziecka.

Jako nauczyciel przedszkola wiem, że podstawowym zadaniem przedszkola jest zapewnienie dziecku najważ-

niejszej z potrzeb – potrzeby bezpieczeństwa. Każde dziecko powinno czuć się bezpiecznie w grupie, na terenie przedszkola oraz poza nim. Powinno też darzyć zaufaniem pracowników przedszkola. Jednak najważniejszym zadaniem nauczyciela jest nauczenie przedszkolaka, aby sam mógł zadbać o swoje bezpieczeństwo i zdrowie. Dzieci powinny nauczyć się rozpoznawać sytuacje niebezpieczne, powinny znać zagrożenia na nie czyhające. Powinny wiedzieć, przede wszystkim, w jaki sposób ich unikać, a gdy zaistnieją, jak sobie poradzić. Dlatego ważne jest, aby jak najwcześniej wyposażać dzieci w wiedzę, umiejętności, dzięki którym unikną wielu niebezpiecznych sytuacji, będą wiedziały jak unikać, zapobiegać i jak najszybciej pokonywać niebezpieczeństwa.

Do przedszkola dziecko przychodzi z rodzinnego domu, w którym ma poczucie bezpieczeństwa, miłości i szczęścia. Naszym priorytetem jest sprawienie, aby każdy przedszkolak czuł się w naszej placówce jak w domu. Dbamy o to, żeby dziecko było aktywne, coraz mniej zależne od dorosłych, coraz bardziej sprawne i samodzielne. Poprzez różnorodne działania wyrabiamy

znajomymi osobami”, „Rex - kontakty ze zwierzętami”, „Bezpieczne wakacje”. Podczas zajęć poruszane były tematy dotyczące przestrzegania zasad ograniczonego zaufania w kontaktach z dorosłymi na ulicy, zasady dotyczące bezpieczeństwa w domu, na placu zabaw, bezpiecznego poruszania się na drodze itp. Funkcjonariuszki Straży Miejskiej przeprowadziły w każdej grupie zajęcia pt.: „Bezpieczna droga”. Dzieci poznawały i utrwalaly zasady bezpieczeństwa w ruchu ulicznym oraz na przejściu dla pieszych. Dowiedziały się, jak bezpiecznie poruszać się po ulicy, jak unikać niebezpiecznych zachowań i jak być odpowiedzialnymi uczestnikami ruchu drogowego. Zajęcia służyły do rozwijania nawyków, które pomagają w utrzymaniu bezpiecznej i przyjaznej dla środowiska przestrzeni drogowej.

Nasi wychowankowie kochają zwierzęta. Dlatego spotkania z pracownikami policji oraz ich towarzyszami, psami patrolowo - tropiącymi cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Podczas zajęć dzieci słuchały o codziennej służbie czworonożnych przyjaciół, wypowiadały się na temat bezpieczeństwa w kontaktach ze zwierzętami oraz przećwiczyły pozycje bezpieczne w przypadku kontaktu z niebezpiecznym psem. Dzięki zajęciom nasi wychowankowie wiedzą już jak wygląda pozycja „drzewo” oraz „żółw”.

określone umiejętności, zachowania, postawy oraz przekazujemy wiadomości sprzyjające właściwemu przygotowaniu do życia w zgodzie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa.

W każdym roku przedszkolnym zakładamy do realizacji aktywności i zajęcia związane ze zdrowiem, ze służbami zdrowia oraz bezpieczeństwa. Dzieci poznają numery alarmowe, dowiadują się w jakich sytuacjach należy na nie dzwonić, poznają pracę i atrybuty policjanta, strażaka oraz ratownika medycznego, a także ćwiczą w jaki sposób prawidłowo przejść przez jezdnię - zgodnie z zasadą „patrzę w lewo, potem w prawo, a następnie znów lewo”. Przedszkolaki zapoznają się z podstawowymi znakami informacyjnymi, ostrzegawczymi oraz ze znakami zakazu i nakazu. Dzięki ciekawym spotkaniom z policją dzieci potrafią rozpoznać część z nich na ulicy oraz na chodniku.

Bardzo atrakcyjnym elementem edukacyjnym w naszej placówce są cykliczne zajęcia z funkcjonariuszami Straży Miejskiej. Nasi wychowankowie uczestniczyli w cyklu ciekawych zajęć pt.: „Straż miejska - kim jesteśmy”, „Bezpieczna zima”, „Obcy - kontakty z nie-

W styczniu pracownicy policji, prowadzili dla dzieci zajęcia dotyczące bezpieczeństwa w trakcie ferii zimowych. Przedszkolaki z uwagą słuchały, odpowiadały na pytania oraz wypowiadały się na temat zachowań bezpiecznych i niebezpiecznych, zwłaszcza w trakcie zimowych zabaw na śniegu i lodzie. Dzieci przypomniły sobie jak należy ubierać się w czasie zimy, dowiedziały się w jaki sposób zjeżdżać na sankach, w jakich miejscach można jeździć na łyżwach, a także utrwaliły numery alarmowe, z których mogą skorzystać w razie nieszczęśliwego wypadku w czasie zabawy. Na koniec zajęć wszystkie przedszkolaki dostały pamiątkowy, imienny certyfikat oraz policyjną pieczęć.

Dużym zainteresowaniem wśród naszych przedszkolaków cieszą się zajęcia w terenie. Podczas wyjść dzieci oglą-

dały pojazdy straży pożarnej, karetki pogotowia oraz wodnego pogotowia ratunkowego. Uczestniczyły w ćwiczeniach mających na celu zaznajomienie z czynnością jaką jest resuscytacja. Dzięki tym zajęciom nasze dzieci są bogatsze w nowe doświadczenia oraz w wiedzę, która może uratować ich życie lub innych ludzi.

Przed nami wakacje, czas zabawy i odpoczynku. Rodzice mają różne pomysły i sposoby na spędzanie wolnego czasu z dziećmi. Jedni udają się na rodzinne wyjazdy nad morze, w góry, nad jezioro, inni zaś na wyjazdy zorganizowane, takie jak kolonie lub obozy. Ważne jednak, by w każdym miejscu pamiętać o przestrzeganiu zasad bezpieczeństwa oraz zachowaniu odpowiedniej ostrożności. Czerwiec to okres utrwalania z wychowankami zasad bezpieczeństwa. Wakacje przed nami. Podczas tych

beztroskich chwil niezwykle ważne jest bezpieczeństwo. Na zajęciach poruszamy tematy dotyczące zasad bezpieczeństwa nad wodą, w górach oraz różnych formach wypoczynku. Ostatni miesiąc roku szkolnego wykorzystujemy na prowadzenie zajęć profilaktycznych na temat bezpiecznych wakacji, który jest teraz aktualny zarówno dla dzieci, jak i dla ich rodziców. Przedszkolaki z zacięciem uczestniczą w zajęciach dotyczących bezpiecznych kąpielisk, plażowania, szanowania dzikich zwierząt, zachowania się nad wodą czy w górach. Wiedzą, że czas wypoczynku na górskich szlakach, na wsi, nad wodą albo w domu nie zwalnia nikogo z konieczności zachowania rozwagi i ostrożności.

Nasze działania mają zaprocentować bardziej odpowiedzialnymi zachowaniami dzieci, a także zwiększeniem poczucia bezpieczeństwa ich rodziców i opiekunów. Ważne jest zatem, zaopatrzenie dzieci w wiedzę i umiejętności na temat zasad bezpiecznego korzystania z wolnego czasu w różnych miejscach i okolicznościach, aby po zakończeniu wakacji pozostały dobre wspomnienia i energia na kolejny rok zabawy i nauki.

**opracowała: Justyna Janczak
nauczyciel początkujący**

WAKACJE Z KUBUSIEM

Odoczynek w zgodzie z naturą, czyli ekoturystyczne inspiracje na wakacje. Zbliża się lato. Dla wielu osób to czas odpoczynku, a w szczególności dla dzieci, które już wkrótce rozpoczną wakacje. Letni relaks nie zwalnia nas jednak z wszystkich obowiązków – jednym z nich jest dbanie o planetę. W mijającym roku szkolnym w ramach programu „Kubusiowi Przyjaciele Natury” ponad 1,2 mln dzieci miało możliwość uczyć się proaktywnego i odpowiedzialnego podejścia do ochrony środowiska. Dobrze, by pozytywne wzorce towarzyszyły najmłodszym także w okresie letnim.

Młodzi Przyjaciele Natury

Program „Kubusiowi Przyjaciele Natury” powstał, by edukować uczniów przedszkoli i szkół podstawowych w zakresie ochrony środowiska i kształtowania proekologicznych nawyków. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział łącznie ponad 1,2 mln dzieci z ponad 5,5 tys. szkół podstawowych i prawie 9 tys. przedszkoli.

– W ramach programu dzieci mogły zaangażować się w różnorodne tematy związane z ochroną środowiska naturalnego oraz życiem w zgodzie z naturą, podczas specjalnych misji – uczyły się m.in. o segregowaniu odpadów, zmianach klimatycznych, odnawialnych źródłach energii czy ekosystemach i bioróżnorodności – komentuje Daniel Karaś, Manager ds. CSR, Grupa Maspex.

Choć rok szkolny dobiega końca

– a wraz z nim tegoroczna, XVI edycja „Kubusiowych Przyjaciół Natury” – program nadal może inspirować.

– Najbardziej podobały mi się lekcje o segregowaniu śmieci – komentuje Maja, uczestniczka programu „Kubusiowi Przyjaciele Natury”. – To było super! Teraz już wiem, że każdy śmieć ma swój kolorowy domek, do którego powinien trafić. Na przykład butelki po wodzie wrzucamy do żółtego pojemnika, a kartki z nieudanymi rysunkami do niebieskiego. To ważne dla naszej planety. Na pewno będę kontynuować segregowanie śmieci w wakacje, nie tylko w domu, ale też w lesie i na plaży.

Ekoturystyka jest dla wszystkich

Wakacje są czasem odpoczynku, ale także okazją do zobaczenia nowych miejsc. Przyjemność podróżowania można połączyć z troską o środowisko – jest to możliwe dzięki ekoturystyce. Zielona turystyka to ruch turystyczny, którego celem jest zachowanie zrównoważonego rozwoju oraz walorów turystycznych. Idea ta opiera się na integracji działalności turystycznej z ochroną przyrody oraz życiem społeczno-gospodarczym danego obszaru. Ekoturystycznych wrażeń wcale nie trzeba szukać daleko – można zacząć od wizyty w jednym z polskich parków narodowych. Na terenie naszego kraju istnieją 23 parki, które zachwycają różnorodnością krajobrazów i przyrody – ożywionej i nieożywionej. W parkach można podziwiać m.in. zapierające dech w piersiach góry, malownicze jeziora, rozległe lasy czy unikalne skalne

formacje, a także obserwować ciekawe gatunki roślin i zwierząt.

Angażowanie dzieci w ekoturystykę ma szansę poszerzyć ich wiedzę, a także rozwijać ich odpowiedzialność i szacunek do natury. Dzięki takim działaniom najmłodszy uczy się, że nawet podczas wakacyjnego wypoczynku można – i warto – dbać o środowisko.

Jak zainteresować dziecko ekoturystyką? Na to pytanie odpowiada Emilia Jurkiewicz, Koordynatorka Programu Re:Generacja, Centrum UNEP/GRID-Warszawa:

– Zainteresowanie dziecka ekoturystyką wymaga przede wszystkim zbudowania jego więzi z naturą i pokazania, że ekologia może być fascynującą przygodą. Warto włączać dzieci w planowanie wyjazdów, angażując je w wybór aktywności, które są przyjazne środowisku. W podróży warto także łączyć edukację z zabawą – np. organizując poszukiwanie skarbów w lesie czy obserwację ptaków.

Jak być eko w wakacje?

Zachęcenie najmłodszych do bycia eko w wakacje wcale nie musi być trudne – dzieci uczą się przez obserwację i doświadczanie, więc wspólne działanie na tych polach może pomóc w budowie trwałych nawyków proekologicznych – także w okresie wypoczynku.

Jak w praktyce być Przyjacielem Natury w wakacje? Warto m.in.:

- podróżować za pomocą niskoemisyjnych środków transportu, np. pociągów i rowerów,
- wybierać zakwaterowanie w miej-

scach, które stosują zrównoważone praktyki i życie w zgodzie z naturą, np. w gospodarstwach agroturystycznych,

- uczestniczyć w lokalnych inicjatywach ochrony przyrody, np. w akcjach sprzątnięcia plaż czy lasów,
- podejmować edukację ekologiczną, np. poprzez wizyty w rezerwach przyrody czy muzeach przyrodniczych,
- używać przedmiotów wielorazowego użytku, np. butelek na wodę, pojemników na jedzenie czy sztućców,
- edukować i inspirować – dzielić się zdobytą wiedzą z rodziną i przyjaciółmi.

Program „Kubusiowi Przyjaciele Natury” powróci po wakacjach, by kontynuować misję edukacji ekologicznej związanej z życiem w zgodzie z naturą. Partnerem programu są Czepczyński Family Foundation oraz UNEP/GRID-Warszawa, organizacja wspierająca misję Programu Organizacji Narodów Zjednoczonych [ONZ] ds. Środowiska. Wszystkie bieżące informacje na temat programu są dostępne na stronie www.przyjacielenatury.pl.

O programie

„Kubusiowi Przyjaciele Natury” to największy ogólnopolski program edukacyjny o ekologii skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Organizowany jest przez należącą do Grupy Maspex markę Kubuś we współpracy z ekspertami. W ciągu 16 lat wzięło w nim udział ponad 10 milionów dzieci.

Zuzanna Kowalewska

Project Manager

e-mail:

zuzanna.kowalewska@dotrelations.pl

tel. 661 335 533

RELAKS Z KSIĄŻKĄ czerwiec 2024

Wakacje to czas, kiedy młodzi ludzie chętniej sięgają po lekturę, nawet jeśli w trakcie roku szkolnego zapewniali, że czytać nie lubią. Skorzystajmy z tej okazji i podsuwajmy im ciekawe książki, dzięki którym być może połączą czytelniczego bakcyła. Jestem zdania, że tylko dobrze dobrany tytuł ma szansę rozbudzić czytelniczą pasję. Dzieciom ciekawym świata, lubiącym rozwiązywać detektywistyczne zagadki, kochającym przygody i zwierzęta polecam dwa tomy z serii CHAOS I SPÓŁKA NA TROPIE, naszego szczecińskiego, uwielbianego przez dorosłych czytelników pisarza. Marek Stelar udowodnił już, że pisać potrafi – na każdy temat! Kryminały, thrillery, komedie kryminalne, w każdym gatunku czuje się wyśmienicie. Przyszedł i czas na książki dla dzieci. Mamy więc już dwa pierwsze tomy przygód Wojtka i jego gadającego psa Chaosa oraz Karoli, koleżanki chłopca, która dzielnie wspiera go w śledztwach. Więcej o książkach poniżej:
„Chaos i spółka na tropie” – tom 1

Co byście zrobili, gdyby pewnego dnia pies odezwał się do was ludzkim głosem? Nie szczeknął, nie warknął, tylko jak gdyby nigdy nic powiedział: „cześć”, albo zapytał: „co dziś na śniadanie?”. Taka właśnie sytuacja spotyka dwunastoletniego Wojtka, który jest synem policjanta, przewodnika psów służbowych. Pewnego dnia podopieczny taty, owczarek belgijski o imieniu Chaos, przechodzi na emeryturę i zamieszkuje w domu Wojtka. Z czasem okazuje się, że Chaos zna ludzką mowę. W dodatku jest urodzonym detektywem, no i oczywiście ma spore doświadczenie w policyjnej robocie!

Kiedy Wojtek z tatą i Chaosem wyjeżdżają na wakacje do Świeradowa Zdroju, niespodziewanie sielską atmosferę górskiej miejscowości burzy kryminalna afera. Oto dokonano napadu na pana Kłopotkę, miejscowego kolekcjonera średniowiecznych monet. Rabusie zabierają tylko część cennych zbiorów, a Wojtek z Chaosem i Karolą, która wkrótce do nich dołącza, tropią szajkę złoczyńców

w tajemnicy przed dorosłymi.

Jak ułoży im się współpraca w biurze detektywistycznym „Chaos i spółka”? Dlaczego skradziono kilkanaście starych monet, ale tylko jedną złotą? Co to jest numizmatyka i jak pachnie strach? Pełna zwrotów akcji wciągająca opowieść o przyjaźni ze zwierzętami, lojalności i współpracy, wciągnie każdego spragnionego przygód czytelnika!

„Chaos i spółka na tropie. Tajemnica zaginionego konia” – tom 2

Biuro detektywistyczne „Chaos i spółka” założone przez Wojtka, Karolę i Chaosa – emerytowanego psa policyjnego – działa. I to jak!

Wojtek z Karolą i oczywiście Chaosem często bywają w „Końskim Gaju”, wielkiej stadninie prowadzonej przez panią Lilę. Wśród mieszkających tam koni wyróżnia się jeden: piękny ogier o oryginalnym imieniu Espresso, który

pewnej nocy Espresso znika w tajemniczych okolicznościach! Nasi bohaterowie stawiają sobie jasny cel: odnaleźć konia i odkryć, kto jest sprawcą jego kradzieży.

Sprawa nie jest prosta, bo dzieciom i psom trudno działać w terenie, tak jak wolno dorosłym. Dokąd prowadzą ślady końskich kopyt? Czy naprawdę wszyscy muszą być podejrzani? Czy zło może być mniejsze albo większe? No i co to znaczy „anglezować”? Pełna zwrotów akcji wciągająca opowieść o przyjaźni, odpowiedzialności, współpracy i o tym, że warto przyglądać się wszystkiemu: ludziom i światu.

Polecam !

Monika Wilczyńska, SzczecinCzyta.pl

C.U.D. III

CO USZCZĘŚLIWIA DZIECI?

Cudowne życie (8)

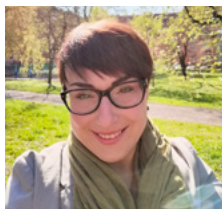
Tworzenie sprzyjającego klimatu do odkrywania i poznawania świata, to postawa, która niewątpliwie uszczęśliwia nasze dzieci. Ciekawość poznawcza jest wpisana w naturę dziecka, więc wydawałoby się, że rozbudzenie jej nie powinno być dla nas trudnym zadaniem. Czyżby? My dorośli, często obrastamy w pancerze, przez które ciężko przebić się „wewnętrznemu dziecku”, które drzemie w każdym z nas. To „wewnętrzne dziecko”, gdy oddamy mu głos, pomoże towarzyszyć naszym dzieciom w odkrywaniu świata. To „ono” sprawia, że patrzymy na życie z perspektywy małego człowieka, identyfikujemy się z jego przeżyciami i mimochodem, dzięki powracającym wspomnieniom z dzieciństwa, stajemy się bardziej empatyczni, wrażliwsi, radośni, prawdziwsi i otwarci na potrzeby dzieci. Po co wracać do dzieciństwa, skoro jesteśmy „tu i teraz”? A jeśli nasze dzieciństwo wcale nie było takie fajne? Jeśli nie chcemy go przywoływać, bo budzi złe emocje, niepokój a czasem ból. Właśnie po to warto! By się z nim skonfrontować jako dorosły człowiek. Minęło sporo czasu, nabraliśmy dystansu, życiowej mądrości, mamy większą świadomość i dojrzałość emocjonalną, by wyjść na spotkanie sobie z dziećmi

stwa. Po co? By poczuć ulgę, by uwolnić się od niezagojonych ran, być może by wybaczyć sobie albo komuś? To trudna lecz skuteczna droga do zrozumienia i pokochania samego siebie.

Dlaczego poświęcam czas naszemu dzieciństwu, podczas gdy mowa jest o naszych dzieciach, dlaczego to takie ważne? W moim przekonaniu nie wychowamy dobrze, jeśli nie będziemy żyć w zgodzie z własnym sobą. Autentyczność jest kluczem do serc naszych dzieci. Marzymy, by wyrosły One na mądrych, świadomych, dobrych, odważnych, zdrowych fizycznie i emocjonalnie oraz pełnych wiary we własne siły, dorosłych ludzi. By miały własne zdanie, potrafiły się odnaleźć w trudnych sytuacjach, miały ugruntowane priorytety i trwałe system wartości, dążyły za marzeniami, realizowały cele i plany, umiały zadbać o siebie i bliskich. By były spełnione i szczęśliwe. Szczęściu trzeba pomóc. Nic nie spadnie z nieba samo. Odkrywanie i poznawanie świata zaczynajmy od siebie. Zapytajmy na ile jesteśmy w stanie wspierać w tym nasze dzieci. Na co starcza nam sił i czasu, by autentycznie i z pełnym zaangażowaniem być z nimi. Jeśli zaganiamy swoje dzieci do aktywności, sami siedząc przed ekranem laptopa, komórki lub telewizora, to prędzej czy później obok nas na kanapie „uwije sobie gniazdo” nasze dziecko. Jeśli zapisujemy je na

szereg zajęć dodatkowych a sami nie mamy zainteresowań i pasji, to w naszym dziecku prędzej czy później naturalna chęć doświadczania i poznawania ulotni się. Wybór należy do nas, na co jesteśmy w danej chwili gotowi. Czy to będzie spacer, wycieczka rowerowa, pójście do teatru, kina, na wystawę, gra planszowa, rysownie lub czytanie. Nieważne, dla dziecka najistotniejsza jest nasza obecność, interakcja, rozmowa, wymiana myśli, dotyk, przytulenie. Dziecko czuje się wtedy zrozumiane, akceptowane, potrzebne i kochane. Dziecku nie trzeba gwiazdkowych hoteli z saunami, basenami i leżakami. Jemu trzeba nas, z naszą pasją, energią i prawdziwą chęcią bycia razem. Choćby to miał być park za rogiem, las czy jezioro w pobliżu. Wspólne odkrywanie świata pozwala nam poznawać siebie nawzajem, przeżywać przygody, zbierać doświadczenia i tworzyć wspomnienia. Tak w sposób naturalny i świadomy zbudujemy z naszymi dziećmi bliskość, zaufanie i przyjaźń.

Iga Kamela – Nauczyciel Pracowni Rozwoju Muzyczno-Ruchowego Pałacu Młodzieży. Pomorskiego Centrum Edukacji w Szczecinie

CZAS NA REFLEKSJĘ O CZASIE

Porównałabym spektakl Korowód w Przemijaniu. Czas do wiersza, w którym poszczególne obrazy, metafory, słowa tworzą ciekawy i wzbudzający refleksję obraz. Metaforami są tancerze i poszczególne czynności wykonywane na scenie, które nie pozostają bez znaczenia. Dopełniają je słowa tancerzy-aktorów. A muzyka, którą skomponował Jeann Michael Jarre spina całość klamrą.

Za nami premiera nowego Korowodu Teatru Ruchu Umownie Ewidentnego TRUE prowadzonego przez Jerzego Norberta Grzegorka. Spektakl performatywny Korowód w Przemijaniu. Czas oglądała licznie zgromadzona w Domu Kultury Słowianin publiczność. To już czwarty Korowód. Wcześniejsze spektakle stworzone przez tę grupę noszą tytuły: Korowód w Fado, Korowód w Bluesie. Mandala, Korowód w Tęsknocie. Opór. Pierwszym z wymienionych przed chwilą dzieł została zainaugurowana działalność Teatru Ruchu Umownie Ewidentnego TRUE. Miało to miejsce we wrześniu 2014 roku w Akademickim Centrum Kultury Uniwersytetu Szczecińskiego. Jak opowiada Jerzy Norbert Grzegorek, TRUE jest jedynym w Polsce, a nawet w Europie teatrem, który pracuje cały rok. Prace nad spektaklem Korowód w Przemijaniu. Czas rozpoczęły się w styczniu 2023 roku. Spe-

cialnie na jego premierę niewidomy tancerz-aktor, Kacper Kozłowski przygotował kartę okazjonalną w alfabecie brajlowskim o następującej treści: Korowód w Przemijaniu. Czas / Teatr Ruchu Umownie Ewidentnego /Premiera 24.05.2024 Scena Domu Kultury Słowianin.

Co było inspiracją do powstania tego Korowodu? Twórczość malarza i rysownika, Romana Opałki. Jego koncept całościowy zawiera trzy przenikające się poziomy oparte na procesie malowania obrazu, który rozjaśniał się przez lata, dopełniające go elementy wizualne fotograficzne portrety artysty i foniczne w postaci głosu artysty odliczającego kolejno nanoszone na płótno liczby zapisywane na nośniku audio. W ostatnim wywiadzie, który został udzielony przez artystę tuż przed śmiercią, wybrzmiała informacja, że maluje obecnie liczbę pięć milionów sześćset cztery tysiące i coś tam. Jego marzeniem było dojście do siedmiu siódmek. Czy krytycy sztuki mają rację, twierdząc, że nikt nie jest w stanie podjąć się kontynuacji tego konceptu? Czy jego sens skończył się wraz ze śmiercią Romana Opałki? Może obejrzenie spektaklu Korowód w Przemijaniu. Czas pomoże nam odpowiedzieć na te pytania. Spektakl na swój sposób jest bardzo uniwersalny. Zjawiska przemijania i czasu są tematami rozważań od zarania dziejów. Liczymy go miarą sekundy, minuty, godziny, dnia, tygodnia, miesiąca, roku, wieku. Liczymy go jednostkami ważnych wydarzeń w naszym lub cudzym życiu. Całościowy koncept Romana Opałki także jest fragmentem czasu, odmierzanego czasu. Jednak trzeba zgodzić się z tym, że jednostki, którymi odmierzamy czas są umowne. Dzień trwa od wschodu do zachodu słońca? Doba trwa 24 godziny? Godzina trwa 60 minut? Minuta trwa 60 sekund? Na wszystko to się przecież umówiliśmy. Na innej planecie, ile będzie trwał dzień?

Przeszłość zanim stała się przeszłością, była terażniejszością. A o terażniejszości pręcej, czy później będziemy mogli przeczytać w jakiejś książce o historii. Przyszłość jest może tajemnicza i nieodgadniona w pewnym momencie, ale potem zmienia się w terażniejszość, a następnie w przeszłość. Jak odmierzać więc przeszłość, terażniejszość i przyszłość? Te i wiele innych refleksji nasuwa się podczas performatywnego spektaklu. Wiele z nich nasuwają widzowi Nawigatorzy.

O istocie czasu traktują Wyznania św. Augustyna, w których autor stawia pytania o naturę czasu. Poruszone są także kwestie doświadczeń człowieka z nim związanych. Reżyser, Jerzy Norbert Grzegorek adaptuje te teksty, dokonuje ich selekcji i wpisuje w spektakl. Wspomniane Wyznania prezentowane są przez Nawigatorów (Danutę Łuszczek, Janusza Bąka i Alicję Czarnuskę). To właśnie te Wyznania sprawiają, że widz zaczyna zastanawiać się nad istotą czasu, przyjmuje wiedzę, poddaje pod wątpliwość, rozważa. Zastanawia się. Nie tylko zastanawia się nad czasem i przemijaniem, ale również nad całościowym otaczającym światem – minionego, trwającego i jeszcze nie doczekanego. Czas przecież ma wpływ na wszystko inne, co nas otacza. Myśląc o istocie czasu, nie możemy zapomnieć o świecie. Nie brakuje motywu sacrum w spektaklu. Czy zanim powstał świat istniał czas, czy czas zaczął płynąć dopiero z chwilą jego powstania?

Wróćmy jednak do konceptu całościowego Romana Opałki i liczb. Nanoszenie kolejnych liczb na płótno zostało zastąpione rzeźbieniem ich w płycie gipsowej, czyli płycie czasu. Powstający na oczach widza epigraf tworzy Krzysztof Majorek jako Czasu Poruszyciel Machin. Wspomniany szczeciński artysta jest malarzem obrazów dotykowych dla osób niewidomych. Punktem wyjścia

była liczba 5604004. Od niej rozpoczyna się przemijanie. Niewidomy Mówca, Kacper Kozłowski odczytuje liczbę niesłyszącemu i niedowidzącemu Głosicielowi, Karolowi Pabichowi, a ten ogłasza ją żywym i umarłym. W moim odbiorze właśnie ten zabieg pokazuje, że jest coś, co może stanąć w opozycji z przemijaniem. Nawet jeśli coś przeminie, ale zostanie zapisane, to pozostaje nadal w pamięci. Ta pamięć sprawi, że pomimo upływu czasu, nadal możemy ożywiać pewne obrazy. Powtarzającymi się scenami w spektaklu były momenty wykonywania fotografii. A przecież to między innymi poprzez fotografie uwiecznimy pewne wydarzenia, momenty – na chwilę zatrzymujemy czas. On popłynie dalej, ale do tego momentu będziemy mogli zajrzeć, tak, jak zaglądamy na przykład do albumu rodzinnego.

W spektaklu *Korowód* w Przemijaniu. Czas goście nie byli tylko widzami. To im strażnicy czasu przekazali odpowiedzialność za uruchomienie maszyny służy czasu. Założonym celem było przeprowadzenie przyszłości ku przeszłości. Łukasz Baran w roli Poruszydźla Ciszy uruchamia maszynę strojenia czasu. Pył ten sam, który pozostał po chwili naniesienia na płytę liczby, biorąc do rąk też widzowie-uczestnicy, sypią go na głośnik, a czas upływa jego drganiem. Przywołuje to na myśl właśnie przemijanie życia, chwili. W pewnym momencie będziemy musieli je pożegnać, obrócić się w proch.

Taniec w spektaklu wprowadza widza w rytm płynącego czasu, dopełnia go muzyka. Każdy z poszczególnych elementów choreografii stanowi element spójnej całości. Porównałabym ten spektakl do wiersza, w którym poszczególne obrazy, metafory, słowa tworzą ciekawy i wzbudzający refleksję obraz. Metaforami są taniec i poszczególne czynności wykonywane na scenie, które nie pozostają bez znacze-

nia. Dopełniają je słowa tancerzy-aktorów. A muzyka, którą skomponował Jean-Michel Jarre spina całość klamrą. *Korowód* w Przemijaniu. Czas warto zobaczyć. Jest złożony, nie do końca oczywisty, ale dzięki temu skłania do refleksji. Człowiek XXI wieku żyje szybko. Pędzi z domu do pracy, z pracy na zakupy, odbiera dzieci ze szkoły i tak dalej. Potrzebna jest sztuka, która pozwoli nam złapać oddech, przystanąć i zastanowić się nad tym, co przecież jest nam tak dobrze znane. Czas wyznacza nam rytm, towarzyszy ludziom na okrągło, więc przyjmujemy go jako coś oczywistego, powszedniego. A czy naprawdę jest to coś tak oczywistego?

Edyta Rauhut

UCZEŃ ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI W SZKOLE MASOWEJ

dysfunkcje
rozwojowe.
Sposoby ich
redukowania i pracy
z uczniem

Kto należy do grona uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi? Można zaliczyć do niego wszystkich uczniów, którzy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Kto może mieć orzeczenie? Taki dokument przyznaje się uczniom niepełnosprawnym intelektualnie w stopniu lekkim, niesłyszącym lub słabosłyszącym, niedowidzącym lub słabowidzącym, z afazją, niepełnosprawnym ruchowo (w tym z afazją) oraz uczniom ze spektrum autyzmu. Takie orzeczenie wydaje się dla dzieci i młodzieży z niedostosowaniem społecznym lub zagrożonym takim niedostosowaniem, a także z niepełno-

sprawnością sprzężoną oznaczającą występowanie u jednej osoby co najmniej dwóch rodzajów niepełnosprawności, które zostały wywołane jednym czynnikiem np. niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i słabe słyszenie wywołane przebyłym zapaleniem opon mózgowym. Oprócz tej grupy do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) zaliczyć należy dzieci mające trudności w uczeniu się ze względu na problemy zdrowotne, ograniczenia i zaniedbania środowiskowe, ale też i bardzo zdolne. Wszystkie wyżej wymienione wymagają dostosowania metod nauczania do ich potrzeb i możliwości. Tak rozumiane specjalne potrzeby sprzyjają wyrównywaniu szans edukacyjnych wszystkich uczniów.

Jak należy pomóc uczniowi o specjalnych potrzebach edukacyjnych? Przepisy reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9.08.2017 roku w sprawie organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Oczywiście w polskim systemie oświaty „każdy uczeń, który realizuje obowiązek szkolny zarówno w publicznej i niepublicznej szkole, ma prawo do uzyskania pomocy i wsparcia wtedy, gdy ma trudności w sprostaniu wymaganiom edukacyjnym. Uczeń z orzeczeniem i z opinią musi być objęty stosowną pomocą. Szkoła na podstawie opinii lub orzeczenia z poradni ma obowiązek zapewnić uczniowi dostęp do pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a ta ma charakter powszechny. Korzystanie z takiej pomocy jest dobrowolne i nieodpłatne. Kto może otrzymać orzeczenie?

Orzeczenie to dokument w sprawie ucznia z decyzją administracyjną pierwszej instancji, który wydaje zespół orzekający działający w poradni. Rodzice mają prawo uczestniczyć w posie-

dzeniu zespołu, kiedy rozmawia się o ich dziecku. To rodzic jest pierwszym specjalistą, który zna swoje dziecko i umie się odnieść do jego dyskusji i wypowiedzieć na temat deficytów i zdrowia. Rodzic ma też prawo poprosić, by na spotkaniu zespołu brali udział inni specjaliści znający dziecko np. lekarz rodzinny lub neurolog.

Placówka edukacyjna jest zobowiązana do zatrudnienia nauczyciela współorganizującego kształcenie tylko w dwóch przypadkach, jeśli:

- dziecko ma autyzm
 - dziecko ma niepełnosprawność sprzężoną
- Takiego obowiązku szkoła nie ma w przypadku klasy integracyjnej, bo w niej nauczyciel wspomagający jest obowiązkowo.

Uczniowie słabosłyszący z niedosłuchem o różnym natężeniu muszą być zaaparowani. Mają też orzeczenie o podstawie uczenia specjalnego. Takie dzieci mają problemy w zakresie opanowania technik szkolnych, ze zrozumieniem złożonych poleceń i pytań. Stąd otwartość tych uczniów na kontakt werbalny jest ograniczona, bo obniżone są kompetencje językowe w zakresie rozumienia i nadawania mowy. Mogą przejawiać dużą trudność w radzeniu sobie z trudnościami i w sytuacjach o charakterze społecznym. Dużą rolę w terapii dzieci słabosłyszących odgrywają specjaliści. Uczniowie z orzeczeniem muszą być objęci zajęciami o charakterze rewalidacyjnym, formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Potrzebują zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów do tego, by dostosować kształcenie do potrzeb i możliwości dziecka. Zazwyczaj tym uczniom przysługuje prawo zwolnienia z nauki drugiego języka obcego. Z jakimi dysfunkcjami możemy mieć do czynienia w przypadku ucznia z deficytem słuchu?

Uczniowie mają problemy w odtwarzaniu liter lub ich rozpoznawaniu. Czytanie

więc będzie zaburzone, wolne i nieskuteczne. Rozumienie tekstu wiążanego czytanego przez nauczyciela będzie ograniczone, ponieważ zaburzona jest analiza i synteza słuchowa. Stąd próby pisania, ze słuchu i z pamięci będą nieudane. Zastrzeżenia budzić może chwyt narzędzia pisarskiego i poziom grafomotoryczny pisma. Obniżona może być umiejętność rozwiązywania zadań logicznych polegających na odkrywaniu relacji, w jakich pozostają względem siebie różne obiekty i elementy układu. Zaburzone może być rozumowanie ilościowe tj. umiejętność rozwiązywania zadań matematycznych, rozumienie pojęcia liczby, szacowania, rozwiązywania zadań, dokonywania pomiarów. Uczniowie z niedosłuchem nie radzą sobie z zadaniami wzrokowo-przestrzennymi, dlatego mają kłopoty z orientacją przestrzenną i rozumieniem pojęć związanych z tym obszarem. Lepiej mają rozwiniętą tę funkcję w obszarze niewerbalnym. Duże wątpliwości budzą procesy pamięciowe ucznia, które muszą być kontrolowane i przekształcane. Jeśli pamięć stanowi mocną stronę ucznia, musi być wykorzystana w procesie kształcenia zdolności poznawczych. W obszarze motywacyjnym i społeczno-emocjonalnym, zwłaszcza w sytuacjach nowych uczniowie wykazują dezaprobatę lub wycofanie. Z całą pewnością obniżone są kompetencje językowe i należy skoncentrować się wzbogaceniu zasobu słownika biernego i czynnego i zrozumieniu mowy przez ucznia, omawiając istotne pojęcia i wyjaśniając nowe słownictwo. Uczeń z wadą słuchu ma trudności z wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie. Nie jest w stanie słuchać nauczyciela, chociaż zapewnia mu się stanowisko w pierwszej ławce w rzędzie od okna i jednocześnie obserwować twarz mówiącego, otwierać książki, szukać ćwiczeń. Dlatego uczeń z niedo-

słuchem nie może nadążyć z tempem pracy za pozostałymi uczniami. Wyjściem z problemu może być wskazanie, by siedział, w ławce z dobrym uczniem. Można z wyprzedzeniem podawać rodzicom tematy zajęć lekcyjnych, by uczeń przygotował tekst z wyprzedzeniem i efektywniej uczestniczył w zajęciach. W zakresie lektury dobrze jest wyznaczyć do przeczytania 1 lub 2 kluczowe rozdziały. Z resztą treści uczeń może zaznajomić się przez audiobook, słuchowisko i sporządzić komiks z treści lub rysunkowe karty treści. Ważną sferą są umiejętności, osiągnięcia i kompetencje ucznia, które należy rozwijać mobilizować do rozwijania komunikacji we wszystkich obszarach życia.

W toku pracy z uczniem słabosłyszczącym usprawniać należy czytanie, pisanie, liczenie, wspierać samodzielność w nauce. Priorytetem w pracy będzie rozwijanie umiejętności rozumienia poleceń pisemnych i ustnych, ćwiczenia pracy z tekstem. Rewalidacja opierać się będzie na poprawie bodźców słuchowym, aktywizowanie uwagi i koncentracji słuchowej przez trening słuchowy i wspieranie samodzielności w aspekcie sytuacji społecznych. W organizacji pomocy uczniom o takich potrzebach edukacyjnych należy wziąć pod uwagę organizację kształcenia w małym zespole klasowym lub oddziale, w którym uczeń będzie miał zapewnioną specjalistyczną pomoc i optymalnie stymulujące środowisko nauczania. Metody pracy z uczniem słabosłyszczącym muszą być dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych ucznia. Jeśli jest takie zalecenie lekarza, to w pracy z uczniem należy wykorzystać system FM. Pomaga dzieciom z ubytkiem słuchu, z zaburzeniami przetwarzania słuchowego oraz ze spectrum zaburzeń autystycznych. Badania wykazały poprawę o od 50%. System FM składa się z mikrofonu i od-

biornika. Osoba mówiąca ma założony mikrofon, a dźwięk jest przesyłany bezpośrednio drogą bezprzewodową do aparatu słuchowego. System jest refundowany raz na 5 lat dla osób do 26 roku życia.

W przekazie informacji podczas zajęć wykorzystać należy wszelkie pozawerbalne pomoce, takie jak: ilustracje, fotografie, eksperymenty, przedmioty, które pomogą w kształtowaniu zasobu pojęć, rozwijaniu rozumienia mowy i planowania wypowiedzi. Ważną sprawą jest wykorzystywanie filmów, prezentacji, nagrań dźwiękowych, słuchowisk, audiobooków, wprowadzenie historyjek, obrazkowych, fotograficznych, komiksów społecznych i gier. Wykorzystanie podczas zajęć lekcyjnych i kompensacyjnych technologii informacyjno-komunikacyjnych uatrakcyjni proces nauczania i zwiększy zainteresowanie uczniów omawianymi treściami na wszystkich etapach edukacji i ze wszystkimi deficytami i ograniczeniami utrudniającymi funkcjonowanie i edukację.

Następną grupą, której poświęcę uwagę, są uczniowie ze spektrum autyzmu. Co to jest autyzm? Zaburzenia ze spektrum autyzmu to rozległe zaburzenia rozwoju o charakterze neurorozwojowym. Jak rozpoznać autyzm?

Rozpoznanie objawów ze spektrum autyzmu opiera się na zidentyfikowaniu zaburzeń w obszarze cech należących do triady autystycznej. Za pierwsze objawy ze spektrum autyzmu widoczne są w pierwszym półroczu życia. Uznaje się m.in. ograniczony kontakt wzrokowy, brak reakcji na otoczenie, ubogą mimikę i brak uśmiechu. W drugim półroczu dochodzą objawy braku reakcji na imię, brak umiejętności wskazywania poleceń, ubogą wokalizację, brak gaworzenia, niechęć do bycia na rękach, przytulania. Do trzeciego roku życia obserwowane jest opóźniony rozwój mowy, niechęć do zmian, codzien-

nej rutyny, wąski zakres zainteresowań, samotną zabawę. Zaburzenia dotyczą więc:

1. Mowy i komunikacji
 2. Relacji międzyludzkich
 3. Opóźnione zachowanie i zainteresowanie połączone z brakiem wyobraźni.
- Przebieg i nasilenie tych objawów może być zróżnicowane. Wielu rodziców nie diagnozuje swoich dzieci z powodu wstydu, uprzedzeń społecznych, obawy przed stygmatyzowaniem. Każdy z autystów jest inny i jego problemy mają różnorodny charakter i natężenie. Dlatego ważne jest, aby dziecko przeszło diagnozę i miało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z zaleceniami dotyczącymi sposobu traktowania i postępowania wg. indywidualnych potrzeb związanych z zaburzeniami sensorycznymi i deficytami psychofizycznymi ucznia.

Jakie deficyty może przejawiać uczeń ze spektrum autyzmu w szkole?

Z pewnością uczeń może mieć problemy z akceptowaniem zmian i prezentować obsesyjne zachowania. Jego schorzenie wiąże się z upośledzoną zdolnością niewerbalnego uczenia. Taka wada związana jest z zaburzonym funkcjonowaniem prawej półkuli mózgu lub z uszkodzeniem istoty białej. Do objawów takiego zaburzenia zalicza się problemy z równowagą, słabą pamięć wzrokową, nadwrażliwość zmysłów, trudności w planowaniu, nieumiejętność porozumiewania się językiem pozawerbalnym, a także symptomy charakterystyczne dla zespołu Aspergera takie jak słaby kontakt wzrokowy, wrażliwość na dźwięk i hałas, problemy w kontaktach z ludźmi i zachowanie stereotypowe. Oczywiście wszystkie wyżej wymienione zaburzenia charakterystyczne są dla autyzmu wysoko funkcjonującego. Dzieci nim dotknięte mają problem z prawidłowym rozwojem mowy, mają potrzebę zachowania rutyny w codziennym życiu lub

specyficznie się wypowiadać. W obszarze podobnych zaburzeń znajdują się dzieci o wielu złożonych problemach rozwojowych. Uczniowie mają wtedy problemy w komunikacji i relacjach oraz dochodzi do zniekształceń myślenia. Problemy te wynikają z nadmiernej wyobraźni i braku kontrolowania emocji. Chorzy nie potrafią odróżnić rzeczywistości od fikcji, mogą przesadnie dążyć do kontaktów z ludźmi, z kolegami, lub przesadnie się z nich wycofać. Do grona dzieci ze spektrum autyzmu należą dzieci, które klasyfikowane są jako mądre i zdolne. Potrafią fascynować się literami i cyframi, szybko czytają i liczą sprawnie. Przychodząc do szkoły prezentują wysoki poziom inteligencji, przejawiają zdolność do czytania, wykraczając poza to, czego można spodziewać się od dziecka w jego wieku chronologicznym. To objawy hiperleksji. Po okresie szybkiego rozwoju następuje regresja. Często da się jej objawy zauważyć w szkole. Nauczyciele nie wiedzą, dlaczego dziecko mimo nabytych umiejętności i wysokiej inteligencji zaczyna się wycofywać, nie rozumie świata i niektórych zachowań.

Czego możemy spodziewać się w toku pracy z dzieckiem ze spektrum autyzmu?

Sprawność umysłowa tych dzieci kształtuje się na poziomie inteligencji przeciętnej. Wykazują one jednak znaczny deficyt funkcji słuchowych w zakresie analizy i syntezy słuchowej, różnicowania słuchowego. Często prezentują obniżony poziom sprawności manualnej. Te deficyty manifestują się ogromnymi problemami w nabywaniu umiejętności czytania i pisania. Przy obniżonej sprawności manualnej uczeń będzie wolno przepisywał z tablicy, czytał zniekształcając wyrazy. Czasami lub często pojawiają się trudności o charakterze dys-

lektycznym. Dziecko z dysleksją może wykazywać trudności z wykonywaniem więcej niż jednego polecenia w tym samym czasie. Problemy pojawiają się również podczas przyswajania wiedzy szeregowanej w serie i sekwencje, np. pół roku, dni tygodnia lub ciągu cyfr. Do tego dochodzi problem z ortografią, czasem dołącza dyskalkulię, która należy do grupy specyficznych trudności w uczeniu się. To zaburzenie objawia się problemami z przyswajaniem wiedzy z zakresu matematyki. Na tym nie koniec problemów szkolnych ucznia ze spektrum autyzmu. Drażni go dźwięk, zwłaszcza ten niezidentyfikowany, światło, tłok. Ma zaburzenia integracji sensorycznej, do których należy obniżony poziom koordynacji, trudności w zdobywaniu nowych umiejętności ruchowych, mylenie kierunków, obniżone napięcie i siła mięśni, opóźniony rozwój mowy. Te zaburzenia nie dotyczą całej populacji dzieci autystycznych. Dużą część dzięki pracy specjalistów i rodziców pokonuje ograniczenia i dysfunkcje. W celu umożliwienia optymalnego rozwijania potencjalnych możliwości i mocnych stron ucznia oraz wzmacniania jego aktywności i uczestnictwa w życiu szkoły zaleca się indywidualizować tempo pracy i metodykę procesu nauczania. Należy zwięźle formułować polecenia kierowane do ucznia i je powtarzać, pomagać w odczytaniu treści zadań i monitorować ich zrozumienie. Z całą pewnością, uczniom ze spectrum autyzmu należy dzielić złożone zadania na pojedyncze etapy i obserwować stan psychofizycznego ucznia podczas lekcji. W sytuacji wzmożonego pobudzenia zrobić krótką przerwę. W matematyce i innych przedmiotach ścisłych dostosować ilość zadań do tempa dokonywania operacji na liczbach lub wydłużyć limit czasu przeznaczony na samodzielne wykonanie zadań związanych z liczeniem. W przypadku problemów nale-

ży pozwolić uczniom na wykonywanie obliczeń przy pomocy liczydła, tablicy z liczbami, (np. Tablica „setka, tablica iloczynów) itp.

W przypadku trudności związanych z niską sprawnością grafomotoryczną umożliwić przygotowanie zadań przy pomocy komputera, pozwolić kserować notatki, przygotować konspekt lekcji i wklejać do zeszytu. Zawsze trzeba stwarzać okazje uczniowi do wykazania się posiadanymi umiejętnościami, wykorzystać jego zainteresowania w nauce czytania, pisania, liczenia. Należy doceniać wkład ucznia w podejmowaniu wysiłku i pokonywaniu trudności dydaktycznych bez względu na uzyskane rezultaty, włączać go do zajęć prowadzonych w grupie w celu rozwijania kompetencji społecznych i komunikacyjnych. Przypominam, że uczeń ze spectrum autyzmu ma prawo do nauczyciela wspomagającego. To on organizuje pracę z tym uczniem opartą na osobistej relacji, w oparciu o zaufanie, wzajemny szacunek, dbanie o dobry przepływ informacji między zespołem nauczycieli przedmiotowców, specjalistów a uczniem i rodzicami. Czasami konieczny jest Trening Umiejętności Społecznych (TUS). To forma pracy z uczniem lub grupą uczniów jest (ukierunkowana na uczenie za pomocą efektywnych sposobów funkcjonowania społecznego. Wspierane są takie obszary jak: komunikacja (umiejętność słuchania, reagowania na wypowiedzi innych, zadawanie pytań) umiejętności prospołeczne (nawiązywanie kontaktu wzrokowego, tworzenie i utrzymywanie granic, pomoc innym) oraz takie sfery, jak emocje czy budowanie własnej tożsamości w oparciu o odkrywanie mocnych i słabych stron ucznia.

W szkole masowej może znaleźć się dziecko słabowidzące. Należy ono do grupy pośredniej między tymi dziećmi, które widzą dobrze z niewidomy-

mi z pewnością charakteryzuje je obniżona ostrość wzroku lub ograniczone pole widzenia, zaburzenia akomodacji, światłowstręt, może do tego dołączyć oczopląs lub zaburzenia w rozpoznawaniu barw. Zmysł wzroku pełni dominującą rolę w orientowaniu się w przestrzeni i procesach poznawczych.

U dzieci słabowidzących ta funkcja zmysłu wzroku jest znacznie słabsza i nie tak rozwinięta jak u zdrowych rówieśników. U tych dzieci wzrasta znaczenie pozostałych zmysłów, zwłaszcza słuchu i dotyku. Dlatego powinny być one maksymalnie wykorzystane w zdobywaniu wiedzy i informacji o świecie. Z czym mają trudności uczniowie niedowidzący w szkole? Nadmiernie pobudzeni psychoruchowo – to uczniowie z tej grupy właśnie. Charakteryzują się także często zmiennością nastrojów. Chociaż łatwo zapalają się do pracy, to szybko z niej rezygnują. Mają zaburzoną sprawność kinetyczną, zaburzenia spostrzegania, które utrudniają im określenie relacji pomiędzy przedmiotami: wyżej–niżej, nad–pod, za–przed. Z pewnością naukę utrudnia zaburzona koordynacja wzrokowo–ruchowa, zaburzenia orientacji przestrzennej, a w szczególności dysfunkcje kierunkowe dotyczące osi pionowej i poziomej. Typowe zaburzenie u tych uczniów występują na poziomie analizy i syntezy wzrokowej, trudności z różnicowaniem figur, ich zapamiętywaniem i odwzorowywaniem na podstawie modelu. Proces myślenia bywa wolniejszy, często występują trudności w koncentracji uwagi i wolniejsze tempo pracy. W pracy z tymi dziećmi nauczyciele i specjaliści muszą zwrócić uwagę na nadmiar bodźców, bo one mogą dodatkowo obniżać, zdolność koncentracji uwagi, co w efekcie może zaburzyć przebieg i organizację procesów uczenia się.

Jakie zasady należy stosować w pra-

cy z uczniem z uszkodzeniem wzroku? Przede wszystkim uczniowie z uszkodzonym wzrokiem są z natury wolniejsi, dlatego należy dać im wystarczająco dużo czasu, by mogli dostrzec szczegóły ze względu na utrudnione postrzeganie, formy pracy na lekcji i zajęciach powinny być elastyczne, dostosowane do potrzeb i możliwości ucznia.

Powinniśmy zachęcać uczniów by wypowiadali się na proponowane tematy, wspierać ich wypowiedzi pytaniami pomocniczymi, utrwalać umiejętności wypowiadania się, stwarzać warunki, w których będą mobilizowani do swobodnego wyrażania myśli, uczuć i wrażeń. Musimy mieć na uwadze ograniczenia wzrokowe ucznia, unikać dłuższej pracy wzrokowej, która może nadwyrężyć oczy poprzez stałe napięcie akomodacji. W razie potrzeby należy stosować w dłuższej pracy wzrokowej przerwy, by zminimalizować męczliwość oczu. Usprawniać funkcje analizatora wzrokowego związane z koordynacją wzrokowo–ruchową, orientacją przestrzenną i widzeniem obuocznym. W trakcie lekcji korzystać można z brył, wykresów, tabel, diagramów, ozdobników, konturów, powiększonej czcionki – Arial 14 na formacie A4 z odstępami między akapitami. Należy zapewnić możliwość z korzystania audiobooków, plansz, obrazów, ilustracji, historyjek obrazkowych. Z całą pewnością powinno się doskonalić techniki pisanie poprzez ćwiczenia ruchowe i graficzne, doskonalić techniki czytania w zakresie tempa i wyrazistości. Do obowiązków nauczyciela i specjalisty należeć będzie wsparcie ucznia w samodzielnej pracy, udzielanie mu wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania.

Do szkoły masowej może uczęszczać uczeń niepełnosprawny intelektualnie w stopniu lekkim. Charakteryzu-

je go zaburzenia postrzegania uwagi, pamięci, myślenia, mowy, umiejętności motorycznych, procesów emocjonalnych i adaptacji społecznej. Uczniowie ci mają zaburzenie myślenia abstrakcyjnego, słowno-pojęciowego. Z pewnością występują u nich trudności uogólnienia, tworzenia pojęć, abstrahowania, wnioskowania, myślenia przyczynowo - skutkowego. Takie zaburzenia to dysfunkcje wyższych form myślenia. Utrudniają one zdobywanie wiedzy i powodują, że osoby te prezentują niski poziom sprawności grafomotorycznej, obniżoną koncentrację, wady wymowy, zaburzenia analizy i syntezy wzrokowej, słuchowej, trudności w rozumieniu przeczytanego tekstu, zaburzenia wyobraźni przestrzennej uniemożliwiające rozumienie i wykonanie zadań geometrycznych. Do tych trudności mogą dołączyć trudności w rozpoznawaniu liter i czytaniu, braki w orientacji w stosunkach czasowych, kłopoty w nabywaniu nowej wiedzy i powiązaniu jej z istniejącymi umiejętnościami. Do tego dochodzi niska samodzielność w wykonywaniu zadań, nadpobudliwość psychoruchowa, impulsywność, niski poziom motywacji, brak wrażliwości na potrzeby innych i często przejawy agresji. Czy istnieją wskazówki do pracy z takimi uczniami?

Tak oczywiście. Na początku należy jednak zredukować do niezbędnego minimum tematykę lekcji, która wymaga myślenia abstrakcyjnego. Należy wybrać nauczanie oparte na konkretach i odwoływać się do doświadczeń ucznia bazując na metodzie poglądowej. Do pracy z uczniem niepełnosprawnym intelektualnie wykorzystywać należy pomoce dydaktyczne, plakaty, plansze, kalkulatory, liczniki, zasoby multimedialne. Ułatwieniem będzie dzielenie materiału na etapy, tworzenie notatek obrazkowych, pikto-

gramów, rysunków, które sprzyjać będą przyswajaniu wiedzy i edukacji ucznia.

Do grona uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przynależą niepełnosprawne ruchowo, w tym z afazją. Z pewnością będą oni potrzebować organizacji stanowiska pracy z możliwością swobodnego dostępu do placówki edukacyjnej: sali lekcyjnej i możliwość przemieszczania się. Siedzisko i miejsce w klasie zapewniać musi stabilizację kończyn, głowy i tułowia. W przypadku trudności z pisaniem należy umożliwić pisanie w powiększonej liniaturze, korzystanie z komputera z odpowiednio dobraną klawiaturą, narzędzia pisarskie z pogrubionymi uchwyty lub odpowiednio dobranymi nakładkami na długopis. Uczniom z niepełnosprawnością szkoła ma obowiązek zapewnić równe szanse edukacji, nabywania wiedzy i umiejętności oraz możliwości uczestniczenia w życiu szkoły.

Wśród zaburzeń afazji rozróżniamy specyficzne zaburzenia rozwoju mowy i języka. Dzieci, mimo normy intelektualnej, mają trudności z nabywaniem i rozumieniem mowy. Spowodowane to jest uszkodzeniem pewnych struktur mózgowych.

Z jakimi problemami zmaga się uczeń z afazją?

(Mowa o afazji rozwojowej stosowanej w terminologii logopedycznej, ujawniającej się we wczesnym dzieciństwie.) Można u dzieci zaobserwować brak wyrażania myśli za pomocą słów, niemożność posługiwania się systemem gramatycznym i składniowym języka, zapominanie już nabytego słownictwa, problemy z uczeniem się nowych słów i zapamiętywaniem ich znaczeń, trudności w czytaniu i pisaniu, problemy z koncentracją, z rozumieniem mowy, trudności z motoryką

małą i dużą, męczliwość, nerwowość, nadpobudliwość, ograniczenia w nauce na pamięć, tworzenie neologizmów, zniekształcanie słów, dysharmonię rozwojową i izolację. Konieczne jest więc regularne utrwalanie rozumienia mowy przez powtarzanie, wsparcie przy budowaniu odpowiedzi, intensywne ćwiczenia percepcji słuchowej, stopniowanie trudności, ograniczenie ilości koniecznych do zapisywania informacji ze względu na wolniejsze tempo pisania, czytania i szybką męczliwość. Konieczne będzie też ograniczenie wymagań lekturowych zredukowanych do wybranych rozdziałów. W zakresie nauk ścisłych ograniczyć się należy do działań na konkretach, kontrolowania rozumienia poleceń i zadań, regularne utrwalanie rozumienia pojęć, wykorzystywanie tablic matematycznych, liczydeł, plansz, schematów, map myśli, notatek, elementów wizualnych w celu utrwalania materiału pojęciowego. Nie zapominać trzeba o poszerzaniu słownictwa uczniów, zachęcania do opowiadania, dokonywania opisu, słownego uzasadnienia przyczyn i skutków różnych sytuacji, opisywanie różnic i podobieństw, usprawnianiu pracy ręki poprzez ćwiczenia ruchowe i graficzne. Uczeń ze specjalnymi potrzebami ma prawo uczęszczać do szkoły w swoim miejscu zamieszkania, w śródkowisku zdrowych rówieśników. Podstawowym obowiązkiem systemu oświatowego w Polsce jest zorganizowanie dla niego odpowiednich warunków nauki i wyrównanie szans edukacyjnych.

Wśród uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi znajdują się dzieci niedostosowane społecznie lub zagrożone niedostosowaniem społecznym. Problemy przejawiają się w trudnościach w dostosowaniu się do uznanych norm społecznych, zadań życiowych, zaburzonej równowadze poznawczo-uczuciowej, wadliwej postawie społecznej. Dla dzieci tych organizuje się

zajęcia socjoterapeutyczne, pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Mają one na celu wykształcenie w uczniu pozytywnej motywacji do nauki, eliminację agresji, redukcję trudnych kontaktów z rówieśnikami, wpajanie obowiązujących zasad społecznych, podwyższenie wiary we własne możliwości i poczucie wartości. Istotą terapii i pracy wychowawczej jest stworzenie odpowiednich warunków do nauki i rozwoju, odpowiednie wsparcie, wzmacnianie samooceny, uczenie ponoszenia konsekwencji. Specyficzne dysfunkcje rozwoju umiejętności szkolnych charakteryzują uczniów z zaburzeniami uwarunkowanymi wewnątrznie i wywołanymi niepoprawnym funkcjonowaniem centralnego układu nerwowego. Mam na myśli dysleksję rozwojową, która objawia się specyficznymi trudnościami w uczeniu się czytania, pisania i liczenia. Dzieli się na dysortografię, dysgrafię i dyskakulię.

Dysleksja- jakie są problemy?

W dysleksji rozróżnia się dwa główne podtypy: dysleksję rozwojową oraz nabytą. Pierwsza z nich występuje, gdy zostaje zaburzony proces ogólnego rozwoju umysłowego dziecka. Dysleksja nabyta jest niezależna od przebiegu procesów rozwojowych i spowodowana jest uszkodzeniami w ośrodkowym układzie nerwowym w okresie płodowym lub okołoporodowym. Uszkodzenie może mieć różny poziom natężenia i charakter – od lekkich zmian neurologicznych w określonych partiach mózgu, po ogólne upośledzenia zdolności umysłowych np. niepełnosprawność intelektualną.

Jakie trudności przejawia uczeń z dysleksją?

Problemy zaczynają się we wczesnym dzieciństwie. Dziecko ma trud-

ność w utrzymaniu równowagi, nie raczkuje, nie radzi sobie z zapinaniem guziczków, rozwiązywaniem sznurowadeł, jedzeniem za pomocą sztućców. Często współistnieje opóźniony rozwój mowy. Jako uczeń dziecko przejawia zaburzenie uwagi i pamięci, myli nazwy kierunków, może być oburęczne. Duże deficyty przejawia uczeń w zapamiętywaniu aktualnej daty, w odpowiedzi na pytania – jaki jest dzień?, kiedy są twoje urodziny?, imieniny? w określaniu czasu. Robi częste błędy w czytaniu, myli litery, zapisuje je w lustrzanym odbiciu, przedstawia głoski, przekręca słowa. Uczeń przejawia trudności z zapamiętywaniem materiału występującego w formie serii, sekwencji np. dni tygodnia, nazw miesięcy, liter, alfabetu. Oprócz tego dochodzą trudności w wyszukaniu istotnych myśli w danym tekście, niski poziom graficzny pisma, liczne przekreślenia, gubienia wątku w pisaniu prac. W zakresie matematyki występują trudności w przyswojeniu, tabliczki mnożenia, często liczenie w słupkach wykonuje od prawej strony, w opanowaniu liczenia pamięciowego, problemy ze zrozumieniem pojęć związanych z przestrzenią i czasem, trudności w odwzorowaniu figur geometrycznych, wykresów, tabeli. Duży problem stanowi brak rozumienia, wnioskowania i uogólniania czyli w kształtowaniu pojęć. Problemy dotyczą też rozumienia treści zadania, co skutkuje nieprawidłowym odczytaniem tekstu i sensu poleceń.

Jakie metody pracy stosować w przypadku ucznia z dysleksją? Pomóc może przynieść stosowanie wielu ćwiczeń grafomotorycznych doskonalających technikę pisania i prowadzenie słownika wyrazów trudnych. Najważniejsze jest dostosowanie wymagań do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych ucznia. Należy wybrać skuteczną metodę pracy z uczniem z trudnościami w czytaniu i pisaniu. Jakie są syntetyczne metody nauki czytania?

Zaliczany do nich:

1. Metodę alfabetyczną – dziecko uczy się kolejno liter alfabetu, z których potem składa sylaby i wyrazy

2. Metodę sylabową – naukę czytania zaczyna się od sylab

3. Metodę fonetyczną – zaczyna się ją od podziału wyrazu na głoski, a następnie zapoznaje dziecko z literą

Do metod nauki czytania sylabami należy nauka umiejętności dokonywania analizy i syntezy sylabowej. Uczy jej metoda krakowska Jadwigi Cieszyńskiej, która kładzie naciski na poznanie przez dziecko najpierw samogłoski, a następnie spółgłoski w sylabach. Dziecko czyta poprzez składanie sylab, powtarzanie po nauczycielu, nazywanie prezentowanych samogłosek, sylab i wyrazów. Kolejną metodą jest nauka 18 struktur wyrazowych Ewy Kujawy i Marii Kurzyny, która zawiera 18 kolejnych etapów pracy począwszy od wyrazów zawierających sylaby otwarte, później zamknięte. Do metod fonetycznych przeznaczonych dla dzieci starszych należą metoda fonetyczno-literowo-barwna Bronisława Ročławskiego, która polega na nauce czytania poprzez składanie głosek. Można wypróbować alternatywne metody nauki czytania, do których należy metoda Dobrego Startu Marty Bogdanowicz czy metoda barwno-dźwiękowa Heleny Metery. Z całą pewnością należy tak dostosować narzędzie i metody pracy, by dziecko mogło osiągnąć sukces. Ponadto należy motywować dziecko do wytrwałości i uczyć, że jeśli nawet napotka na trudności, to każdy sukces wymaga wysiłku i zaangażowania.

Do grupy uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należą uczniowie zdolni. Zadaniem szkół i pedagogów jest zachęcanie ich do rozwijania uzdolnień, udziału w konkursach i olimpiadach, kołach zainteresowań, indywidualny tok nauczania. W przypadku ucznia zdolnego należy dostosować

wymagania do możliwości poznawczych ucznia. Należy zindywidualizować tryb pracy z uczniem. W celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia, powinno się stwarzać warunki do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły oraz w środowisku społecznym. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, muszą być objęci zajęciami rewalidacyjnymi. Celem rewalidacji jest przygotowanie do dorosłego życia. Szkoła ma obowiązek otoczenia uczniów różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej i musi tak prowadzić zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, aby dostosować kształcenie do potrzeb i możliwości każdego z uczniów. Przede wszystkim musi zapewnić poczucie bezpieczeństwa i akceptacji, dyskretnie czuwać nad rozwojem intelektualnym i relacjami społecznymi. Priorytetem w pracy z uczniem ze SPE jest rzetelna diagnoza dziecka i indywidualizowanie pracy w zakresie wymagań i ocenianie efektów działań.

Bożena Cichowlas

PAŁAC W OGRODACH

zakończenie
roku szkolnego
2023/2024
w Pałacu
Młodzieży

fot. Monika Wilczyńska

